

MOEDERSCHAPSBESCHERMING (BIJ ZWANGERSCHAP EN BORSTVOEDING)

PRINCIPE	<p>De arbeidswetgeving en de welzijnswetgeving leggen speciale maatregelen op voor zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven. Zij moeten beschermd worden tegen risico's voor hen zelf en hun baby.</p> <p>Deze circulaire behandelt deze specifieke voorwaarden voor moederschapsbescherming bij uitzendkrachten. Ze gaat niet in op de algemene bepalingen van het moederschapsverlof (zwangerschapsverlof en bevallingsrust) die voor alle werknemers gelden.</p>
RISICO-EVALUATIE <small>Arbeidswet 1971 art. 41 Codex art. X.5-4 en X.5-5 Codex bijlage X.5-1 Codex art. I.2-5</small>	<p>De werkgever voert in samenwerking met zijn preventieadviseur-arbeidsarts (PA-AA) en de interne (en/of externe) dienst PBW een risico-evaluatie uit voor alle werkzaamheden met een specifiek risico voor de zwangere vrouw en/of vrouw die borstvoeding geeft. Bijlage X.5-1 van Titel 5, Boek X van de Codex bevat een niet-limitatieve lijst van te evalueren risico's.</p> <p>De werkgever evalueert de aard, de mate en de duur van de blootstelling. Op basis hiervan beoordeelt hij ieder risico en bepaalt hij de te nemen algemene maatregelen.</p> <p>Deze risico-evaluatie legt hij ter advies voor aan het Comité PBW (of de vakbondsafvaardiging als er geen Comité PBW is), en houdt hij bij in een document.</p> <p>Voor uitzendkrachten is het de gebruiker die de risicoanalyse uitvoert. De te nemen maatregelen beschrijft hij op de werkpostfiche (zie hieronder bij "Belang voor de uitzendsector").</p>
VERBODEN AGENTIA EN ARBEIDSONMSTANDIGHEDEN <small>Codex bijlage X.5-2</small>	<p>Bijlage X.5-2 van de Codex bevat een lijst "agentia" en "arbeidsomstandigheden" waaraan zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven nooit mogen blootgesteld worden. Deze lijst bevat:</p> <p>Voor zwangere vrouwen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysische agentia: manueel hanteren van lasten tijdens de laatste 3 maanden van de zwangerschap, werken in omgevingswarmte boven 30°C, ioniserende straling • Biologische agentia die ernstige risico's kunnen meebrengen: bacteriën (bv. Listeria), virussen (bv. Hepatitis B), parasieten (Toxoplasma); behalve als de zwangere werknemer door immunisatie voldoende beschermd is • Chemische agentia: benzeen, kwik, ... • Arbeidsomstandigheden zoals ondergronds werk in mijnen, uitgravingwerk, ... <p>Voor vrouwen die borstvoeding geven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fysische agentia: manueel hanteren van lasten gedurende de 9de en 10de week na de bevalling • Biologische agentia: Cytomegalovirus, Hepatitis B-virus, HIV • Chemische agentia: benzeen, arseen, ... • Arbeidsomstandigheden zoals ondergronds werk in mijnen, uitgravingwerk, ...
MELDINGSPLICHT <small>Codex art. X.5-2 Codex art. X.5-8</small>	<p>De werknemer brengt het uitzendbureau en de gebruiker waar ze werkt als uitzendkracht op de hoogte zodra ze weet dat ze zwanger is en/of borstvoeding geeft.</p> <p>De werkgever brengt de preventieadviseur-arbeidsarts (PA-AA) op de hoogte zodra hij ervan in kennis is gesteld.</p>
TE NEMEN MAATREGELEN	<p>Wanneer er in de risico-evaluatie van de werkpost (zie hierboven) een risico is vastgesteld voor de (aanstaande) moeder of het kind, dan moet de werkgever passende maatregelen nemen op maat van de betrokken werknemer. De PA-AA stelt deze passende maatregelen voor.</p> <p>De maatregelen moeten onmiddellijk worden toegepast indien de zwangere werknemer of vrouw die borstvoeding geeft, is blootgesteld aan een van de "verboden agentia en/of arbeidsomstandigheden" (zie hierboven).</p>

<p>Codex art. X.5-7 en X.5-9 Codex bijlage X.5-2 Arbeidswet 1971, art. 42-44</p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-bottom: 10px;"> <p>ALS</p> <ul style="list-style-type: none"> een werknemster meldt dat ze zwanger is (en/of borstvoeding geeft) én ze is actief op een werkpost waarvoor in de risico-evaluatie een risico is vastgesteld en maatregelen nodig zijn in het kader van moederschapsbescherming <p>DAN</p> <ul style="list-style-type: none"> gaat de werknemster op onderzoek bij de PA-AA waarna de PA-AA de te nemen maatregelen bepaalt, aangepast aan het geval van de betrokken werknemster. </div> <p>De maatregelen worden ook toegepast wanneer de werknemer zelf een gevaar of aandoening aanvoert die met haar toestand verband houdt en aan het verrichten van arbeid te wijten kan zijn, en als de PA-AA tot wie de werknemster zich richt dit risico ook vaststelt. Dus via een beslissing van de PA-AA na een spontaan onderzoek, aangevraagd door de werknemster.</p> <p>Daarnaast geldt ook nog:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zwangere werknemers mogen niet verplicht worden nachtarbeid (tussen 20u en 6u) te verrichten gedurende 8 weken vóór de vermoedelijke bevallingsdatum. Na het voorleggen van een geneeskundig voorschrift (via de PA-AA) kan dit ook gedurende andere periodes tijdens de zwangerschap. Zwangere werknemers mogen geen overwerk verrichten. <p>Mogelijke maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een tijdelijke aanpassing van de arbeidsomstandigheden of werktijden van de werknemster. Indien deze aanpassing technisch of objectief niet mogelijk is of om gegronde redenen redelijkerwijs niet kan worden verlangd: andere arbeid die in haar toestand aanvaardbaar is. Indien overplaatsing technisch of objectief niet mogelijk is of om gegronde redenen redelijkerwijs niet kan worden verlangd: schorsing van de arbeidsovereenkomst.
<p>WERK-HERVATTING</p> <p>Arbeidswet 1971 art. 43bis Codex art. I.4-34</p>	<p>De werknemers voor wie een van de hierboven beschreven maatregelen genomen werden en die bevallen zijn, moeten zo vlug mogelijk en uiterlijk 10 werkdagen na het hervatten van het werk na de bevallingsrust, een onderzoek ondergaan bij de PA-AA. De PA-AA kan voorstellen dat een van hierboven maatregelen wordt toegepast als hij vaststelt dat er nog steeds een risico is voor de veiligheid of gezondheid van de werknemster of het kind waarvoor ze borstvoeding geeft.</p> <p>Daarnaast worden bij werkhervatting na de bevalling werknemers ten laatste op de 10de werkdag aan een onderzoek door de PA-AA onderworpen indien ze tewerkgesteld worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een veiligheidsfunctie Een functie met verhoogde waakzaamheid Een activiteit met welbepaald risico (zie "CIN 2013 11 gezondheidstoezicht" voor dit begrip)
<p>BELANG VOOR DE UITZENDSECTOR</p>	<p>Zowel het uitzendbureau als de gebruiker hebben hun verantwoordelijkheid bij moederschapsbescherming. Een overzicht:</p> <p><u>Taken uitzendbureau</u></p>

<p>Codex art. X.2-9 Codex Boek X, Titel 5 Arbeidswet 1971 art. 41-44</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de selectie van de kandidate en het voorafgaand onderzoek door de PA-AA rekening houden met de te nemen maatregelen rond moederschapsbescherming die op de werkpostfiche zijn aangeduid. • Inlichten van de werknemers over de maatregelen rond moederschapsbescherming op die werkpost. • Zodra de werknemer meldt dat ze zwanger is en/of borstvoeding geeft, de gebruiker en de PA-AA van de Externe Dienst PBW van het uitzendbureau op de hoogte brengen. • Onderzoek door de PA-AA als de werknemer die nachtarbeid verricht, verzoekt om geen nachtarbeid te verrichten in een andere periode van de zwangerschap dan tijdens een periode van 8 weken vóór de vermoedelijke datum van de bevalling. • Onderzoek door de PA-AA bij werkhervatting na de bevalling. <p><u>Taken gebruiker</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de risico-evaluatie van de werkposten met het oog op de moederschapsbescherming. • Invullen op de werkpostfiche of er voor die werkpost maatregelen nodig zijn voor zwangere vrouwen of vrouwen die borstvoeding geven. • Inlichten van de werknemers over de moederschapsbescherming op die werkpost. • Zodra de werknemer meldt dat ze zwanger is en/of borstvoeding geeft, het uitzendbureau en de PA-AA van de Externe Dienst PBW van de gebruiker op de hoogte brengen. • Onderzoek door de PA-AA wanneer de werknemer, op een werkpost waarvoor in de risico-evaluatie een risico is vastgesteld voor zwangere vrouwen en/of vrouwen die borstvoeding geven, als uitzendkracht aan de slag is op het moment dat ze meldt dat ze zwanger is en/of borstvoeding geeft. • Spontaan onderzoek door de PA-AA als de werknemer daarom verzoekt.
<p>WETGEVING</p>	<p>Arbeidswet van 16 maart 1971 (laatste wijziging 29 februari 2016); Welzijnswet van 4 augustus 1996 (laatste wijziging 29 februari 2016); Wet betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers van 24 juli 1987 (laatste wijziging 30 augustus 2016); Codex X.5 – Moederschapsbescherming; Codex I.1 – Inleidende bepalingen; Codex I.2 – Algemene beginselen betreffende het welzijnsbeleid; Codex X.2 – Uitzendarbeid; Codex I.4 - Gezondheidstoezicht.</p>

Draagwijdte en doelstelling van de circulaire

Een circulaire herneemt de inhoud van een besluit in eenvoudige en klare taal. De informatie opgenomen in deze circulaire wordt gegeven ten louter indicatieve titel en houdt geenszins een raad of juridisch advies in. Preventie en Interim wijst elke aansprakelijkheid af voor enige schade die zou volgen, rechtstreeks of onrechtstreeks, uit een vergissing of een weglating in deze circulaire. Het gebruik van deze circulaire behoort tot de exclusieve verantwoordelijkheid van de lezer.